

Fylkesmannen i Oppland

Informasjon om rovvilt og beitesesongen 2013

Juni 2013

Fylkesmannen i Oppland

Fylkesmannens rovviltberedskap

Det er Fylkesmannen som skal kontaktes ved spørsmål om skadefellingssøknad (1. juni-15. feb) og erstatning for rovviltsskade.

Dersom en akutt skadesituasjon oppstår og en ønsker å fremme søknad om skadefelling av rovvilt, kan en benytte Fylkesmannens **rovvilttelefon 97 73 72 23** på kveldstid og i helger. Telefonen er betjent fra kl. 07-23. Det kan også legges igjen melding på mobilsvr.

SMS – varsling

Fylkesmannen sender ut informasjon på SMS om særskilte rovviltobservasjoner og andre rovviltrelaterte hendelser til to personer i hver kommune; en fra kommuneadministrasjonen og en fra beitenæringa. Det er hovedsakelig hendelser som har betydning for endret beredskap lokalt som varsles via SMS. Det er opp til kommunene og beitenæringa og etablere systemer for videresending av relevant informasjon for å gi økt beredskap.

Vi understreker at dette ikke er noen lovpålagt oppgave, men en service SNO og Fylkesmannen yter for beitenæringen med mål om å kunne ha økt beredskap og spisse tilsynet av bl.a bufe på beite. Ordningen går gjennom flere ledd og vi kan vanskelig garantere at all informasjon når ut.

Erstatning for rovviltsskade

Det er Fylkesmannen som behandler søknader om rovviltsterstatning hvert år. Det er dyreeiers ansvar å forevise kadaveret for SNO dersom det er mistanke om skade av fredet rovvilt. Fylkesmannen forholder seg til SNOs konklusjon om dødsårsak. Dersom det

unnlates å melde om kadaverfunn der det er mistanke om rovviltsskade, skal erstatningen avkortes eller bortfalle.

Skadefellingssøknader

Det kan søkes om skadefellingstillatelse fra eier, beitelag eller kommune.

På kveldstid og i helger kan det søkes per telefon, og det skriftlige skal ettersendes på nærmeste virkedag.

Det er ønskelig med så mange opplysninger som mulig om skadesituasjonen ved søknad om skadefellingstillatelse. En søknad bør inneholde:

- Hvem søker (enkeltpersoner/beitelag etc.) og for hvilket område (beitelag/kommune)
- Kartfestet info om kadaverfunn: antall kadaver totalt, antall undersøkt av SNO, antall savnede lam
- I hvilket tidsrom har skaden skjedd
- Antall saueiere som er berørt og antall sau som går på beite i det aktuelle beiteområdet.
- Om det er gjennomført/mulig å gjennomføre forebyggende tiltak i beiteområdet.

For å få vellykket skadefelling er det viktig:

- At det er tilstrekkelig tilsyn i området slik at skade oppdages raskt. Et tilsyn med kadaverhund anbefales.
- At søknaden om skadefelling sendes raskt – ta gjerne telefonkontakt med Fylkesmannen på forhånd
- At søknaden behandles raskt hos Fylkesmannen
- At fellingslaget er godt organisert og har gjort nødvendige forberedelser.
- At en vurderer bruk av trente hundekvipasjer i fellingsforsøket (se eget punkt)

Det må etableres meldingsrutiner fra tilsyn/beitelag/kadaverhundekvipasjer om funn til ansvarlig fellingsleder for skadefellingsforsøk.

SNO har en aktiv rolle i arbeidet med felling av særskilte problemindivider av rovvilt, og i forbindelse med fellingstiltak i regi av DN.

Rovviltkontaktene kan også i skadefellingsperioden være behjelpelige med å vurdere alderen på eventuelle nye kadaver. I tillegg kan SNO etter avtale bistå ved felling i regi av andre. Slikt bidrag må eventuelt tas opp med SNO direkte. SNO dekker kostnader for SNO – ansatte der de engasjerer seg i fellingstiltak.

INFORMASJON FRA STATENS NATUROPPSYN (SNO)

SNO har 19 rovviltkontakter fordelt på 4 regioner i Oppland. Rovviltkontaktene utfører skadedokumentasjon ved mistanke om rovdyrskade på bufe/tamrein, og kontroll av meldinger om spor og sportegn etter store rovdyr.

Spor- og synsobservasjoner av rovvilt

For å kunne følge med i bestandssituasjonen av rovdyr er det viktig at alle antatte sportegn eller synsobservasjoner av rovdyr meldes til en av SNOs rovviltkontakter så snart som mulig. Rovviltkontakten kan da, etter fastsatte retningslinjer, dokumentere dette slik at det blir registrert i det nasjonale overvåkningsprogrammet for store rovdyr. Alle innmeldte spor/synsobservasjoner loggføres av SNO.

Prosedyrer ved kadaverfunn

Funn av kadaver der det er mistanke om rovviltskade skal umiddelbart meldes inn til en av SNOs rovviltkontakter. Dette gjelder uansett kadaverets tilstand. Dersom lokal rovviltkontakt ikke er tilgjengelig, kan den nærmeste i en annen region kontaktes eller melding gis direkte til SNO. Det kan også legges igjen melding på mobilsvr.

Samleliste over kadaver datert tilbake i tid, som leveres etter beitesesongen og som ikke kan undersøkes, avvises av SNO (jfr. erstatningsforskriftens § 4c).

Når SNO v/rovviltkontakt har undersøkt skader på husdyr, orienteres husdyreier om utfallet i etterkant dersom han eller hun ikke selv er med på undersøkelsen. Ved nye skadesituasjoner forårsaket av bjørn og ulv, og i noen grad jerv og gaupe, varsles i tillegg rovviltnemnda ved sekretariatet hos Fylkesmannen. Det samme gjelder ved tilsvarende dokumenterte rovviltobservasjoner. Sekretariatet hos Fylkesmannen vil da varsle videre til aktuelle kommuner. For oppdatering om skadesituasjonen, se Rovbasens innsynsløsning via Rovviltportalen.

I tilfeller der innleid tilsyn/kadaverhundekvipasjer finner rovviltskade på bufe, tilrår Fylkesmannen at både SNOs rovviltkontakt og husdyreier blir varslet umiddelbart.

Noen praktiske tips ved funn av kadaver

- La kadaveret ligge mest mulig urørt, men dekk det til for å verne mot åtseletere (ikke plast).
- Noter kartreferanse (eventuelt avmerk på

kart) og ta gjerne bilder – også nærbilde.

- Merk stedet slik at det er lettere å finne igjen, for eksempel med en hvit duk, og vær innstilt på å påvise funnstedet dersom ikke GPS-kartreferanse er oppgitt.
- Meld snarest fra til SNOs rovviltkontakt (se tlf liste). Det er dyreeieres ansvar at skader blir meldt.
- Undersøk om det er ytterligere tap/skader i området.

På bakgrunn av rovviltkontaktens rapport vil regionalt rovviltansvarlig i SNO sette en endelig konklusjon, og dette vil være grunnlaget når Fylkesmannen behandler søknader om erstatning.

”Stikkprøveordning” etter avtale med Fylkesmannen

I enkelte situasjoner der det er mange

skader av samme rovviltart vil det være svært ressurskrevende for rovviltkontakt å undersøke alle skadetilfellene. Da kan Fylkesmannen og rovviltkontakt avtale at for eksempel hvert 3. kadaver undersøkes. Når en slik avtale inngås, har Fylkesmannen ”nok” kadaver for å iverksette/forlenge skadefellingstillatelsen, mens det i erstatningsoppgjøret vil være det totale antallet dokumenterte/antatte rovviltskader som er gjeldende. Dyreeier skal derfor fortsette å gå tilsyn og melde inn alle kadaver til rovviltkontakt. Innmeldte kadaver som ikke blir undersøkt, vil registreres som ”antatt” i Rovbase, dersom det er sannsynlig at det er samme skadegjørende rovvilt. Dette er svært viktig for å få et korrekt antall kadaver i forbindelse med erstatningsutmålingen.

Kadaverhundekvipasjer

Se informasjon på www.norskekadaverhunder.no

Godkjente ekvipasjer i Oppland etter Norsk Kadaverhunds godkjenningsprøver til bruk i akutte situasjoner/eller som ordinært tilsyn. *Beitelag/dyreeier må ha avtale i forkant for avlønning.*

Navn	Adresse	Tlf	Hund/hunderase
Kåre Bakken	2663 Dovreskogen	48 26 48 45	Axi/Jamthund
Guttorm Myhren	2687 Bøverdalen	91 32 77 65	Festus/Working Kelpie
Jonny Mathisen	2642 Kvam	48 23 03 71	Oskar/Border Collie
Are Krogh	2642 Kvam	41 51 11 12	Kent/Border Collie
Tor Romsås	2630 Ringeby	99 25 75 97	Joppen og Rabalder/Border Collier
Arne Smestad	2630 Ringeby	91 37 82 76	Ronja/Jamthund
Kristian Krohnberget	2653 V. Gausdal	95 27 76 94	Kira/Grønmlandshund
Kjell Smestad	2653 V. Gausdal	90 99 12 49	Mi/Pyreneerhund
Audun Ersvær	2653 V. Gausdal	41 49 32 32	Liz/Jamthund
Hans Kristian Kristiansen	2730 Lunner	90 89 97 87	Mix/Border Collie

INFORMASJON FRA MATTILSYNET

Dyrevelferd på beite

Mattilsynet er opptatt av at husdyr skal ha trygge forhold på utmarksbeite, uten vesentlig risiko for sykdom eller skader. Beiting anses som et dyrevelferdsmessig gode. Mattilsynet samarbeider tett med Fylkesmannen og rovviltforvaltningen for å forebygge skader forårsaket av fredet rovvilt som utgjør en betydelig dyrevelferdsrisiko i mange distrikter.

Varsle Mattilsynet

Når dyreeier eller beitelag oppdager fredet rovdyr som utgjør en potensiell skaderisiko i områder prioritert for beiting, eller skaden allerede har skjedd, ber vi om at dette varsles til Mattilsynets distriktskontor. Varsling er viktig for at Mattilsynet skal få oversikt over en skadesituasjon så tidlig som mulig og at vi kan bidra til å sette inn nødvendige forebyggende tiltak.

Mattilsynet kan vedta nedsanking eller samling av dyr

I spesielle tilfeller kan det også være aktuelt at Mattilsynet fatter vedtak om samling av dyr og nedsanking fra beite. Dyreeier kan da være berettiget til en kompensasjon for å dekke ekstra fôrkostnader på hjemmebeite.

Overvåkning av skrapesjuke hos småfe

Mattilsynet minner om at det skal tas hjerneprøver av alle småfe eldre enn 18 måneder som kreperer på beite eller blir avlivet. Uttak av hjerneprøver er et ledd i helseovervåkingen og er viktig for å dokumentere og opprettholde en god helsestatus i saue- og geiteholdet. God helsestatus er avgjørende for å sikre at forbrukerne har tillit til mattryggheten i norske landbruksprodukter.

Mattilsynet tar ut hjerneprøver

Dersom dyreeier finner nylig drepte søyer, eller ved avliving av søyer som er blitt skadet, ber vi om at Mattilsynets distriktskontor varsles (jfr. varslingsplikten) slik at vi kan ta ut hjerneprøve. Prøvetaking og undersøkelse er uten kostnader for dyreeier.

For mer informasjon: www.mattilsynet.no

Statens naturoppsyns rovviltkontakter i Oppland i 2013:

SNO v/Esben Bø (regionalt rovviltansvarlig) leder arbeidet med skadedokumentasjon og kan ta imot melding på tlf 95 72 27 33, Esben.Bo@dirnat.no, eller Ole Knut Steinset (rovviltmedarbeider) på tlf. 46 44 86 57, oleknut.steinset@dirnat.no

Fortrinnsvis meldes skader direkte til lokal rovviltkontakt eller annen rovviltkontakt i regionen:

SNO lokale rovviltkontakter	Adresse	Post adr.	Privat	Mobil	E-mailadresse
Region Nord-Gudbrandsdal t.o.m. Nord Fron/ Ottadalen					
Jon Nørstebø	Bjønnholen	2665 Lesja	61 24 14 56	91 51 66 79	jon.norstebo@hvskd.no
Atle Erik Berget	Hagestande	2665 Lesja		95 80 88 48	atle.e.berget@gmail.com
Asgeir Myhrmoen	Elgfaret 10	2660 Dombås		90 50 30 35	asgeir.myhrmoen@fjellstyrene.no
Amund Byrløkken	Brekkevegen 47	2672 Sel	61 23 31 89	90 73 75 41	byrloekk@online.no
Jan Skogen	Finnkanten 4	2680 Vågå		91 54 26 00	Jan@skogen.it
Christian Vole	Øvergrendsvg. 78	2686 Lom	61 21 12 38	90 10 21 08	ch-vo@online.no
Ivar Vassdøkken	Sjodalsvegen 123	26803 Tessanden		97 68 24 03	Kivass44@gmail.com
Erling Dagsgard	Brandsar	2690 Skjåk		90 99 94 96	erling.dagsgard@skjaak.kommune.no
Region Midt-Gudbrandsdal, Sør-Gudbrandsdal, Lillehammer og Gausdal:					
Christen Bårdsløkken	Skottvegen 35	2630 Ringebu		91 15 37 29	Chr_baards@hotmail.com
Odd Steinar Granheim	Krukhaugvg. 191	2635 Tretten		97 56 01 67	osgran@frisurf.no
Eivind Fossum	Veltevegen 163	2636 Øyer	61 27 80 46	91 12 95 62	efossu@frisurf.no
Region Toten/Land/Hadeland:					
Oddbjørn Noem	Bjugstadgutua 36	2827 Hunndalen	61 18 81 78	48 20 87 87	Oddbjorn.noem@gmail.com
Helge Bjerkehagen	Møllerhagevg. 106	2847 Kolbu	61 16 74 21	91 18 47 13	
Leif Westrum	Gjøviklina 707	2879 Odnes	61 12 60 76	47 81 18 77	Leif.westrum@gmail.com
Arvid Snellingen	Sveaveien 500	2742 Grua	61 32 50 44	41 41 45 85	
Magnar Haugen	Kjølvegen 145	2760 Brandbu	61 33 45 65	90 86 25 02	magna-h3@online.no
Jon Petter Bergsrud	Skirstadgutua 24	2750 Gran		95 89 37 01	jpbergsrud@gmail.com
Region Valdres:					
Per Ivar Stensæter	Steinsætervg. 197	2930 Bagn	61 34 78 32	90 78 47 42	pestense@bbnett.no
Stein Olav Windingstad	Bygdinvegen 1896	2943 Rogne		95 70 99 33	stein.o.w@gmail.com

Esben Bø, postboks 94, 2688 Lom

Ole Knut Steinset, Etnedalsvegen 1283, 2890 Etnedal

GENERELL INFORMASJON

Bestandsmål rovvilt i Oppland

Stortinget vedtok i 2004 følgende bestandsmål for region 3/Oppland:

- 5 familiegrupper av gaupe årlig
- 4 årlige ynglinger av jerv

Det skal ikke være ynglende bjørn og ulv i Oppland.

Bestandssituasjon i Oppland per 24. mai 2013

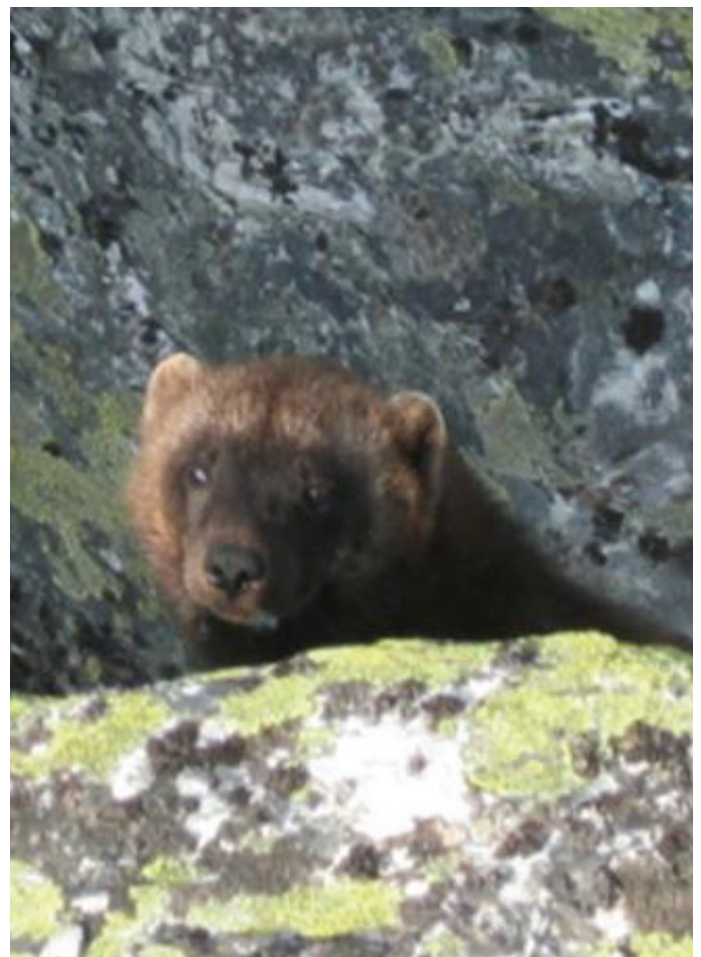
Jerv: I 2012 ble det påvist 4 ynglinger av jerv i Oppland. For 2013 er registreringsarbeidet ikke avsluttet, men pr. 24. mai er 5 ynglinger påvist. De 5 lokalitetene er Lordalen/Grøndalen i Lesja, Skamsdalen i Lesja, Haverdalen i Dovre, Finndalen i Lom, Jønndalen i Vågå. Ytterligere 2-3 lokaliteter har uavklart status. Registreringene peker totalt sett i retning av en økende aktivitet av jerv i Oppland sammenlignet med fjoråret.

Gaupe: I 2012 ble det påvist 5,5 familiegrupper av gaupe i Oppland. Det er trolig en økning i delbestanden av gaupe i Oppland, det endelig tellende antall familiegrupper for 2012/13 vil bli publisert av Rovdata i juni.

Bjørn: I 2012 ble det gjennom DNA-analyser påvist at 2 individer hadde mye av aktiviteten sin i Oppland – begge disse er tatt ut via lisensfelling/ekstraordinært uttak. I tillegg ble det funnet DNA av 4 individer til, men disse har hatt mest aktivitet i andre fylker. Det er en betydelig nedgang av aktivitet av bjørn fra 2011 – 2012/13 i Oppland.

Ulv: I 2012 var det en del aktivitet av ulv i fylket. Det ble i den forbindelse gjort betydelig skade på sau i Lesja kommune. Vinteren 2012/13 er antatt ulvebestand på norsk side 59-72 individer, noe som er en økning fra året før. Det har vært en del observasjoner av ulv på streif gjennom fylket i mai. Det må fortsatt påregnes noe aktivitet av ulv i Oppland i 2013.

Kongeørn: Trolig 50-60 par, hvorav anslagsvis 10-20 hekker årlig. Sommeren 2013 vil det bli gjennomført supplerende registreringsarbeid på kongeørn i Oppland.

SØKNADER OM ERSTATNING FOR SAU/TAMREIN DREPT AV FREDET ROVVILT

Søknadsfrist og søknadsskjema

Siste frist for å søke om erstatning for rovviltskader på sau er 1. november 2013 og for tamrein 1. april 2014. Søknadsfristen må overholdes og det er søkers eget ansvar å søke innen fristen. Selv om rovviltkontakt har vært på stedet og dokumentert rovviltskade, må det søkes om erstatning. Alle kadaver med status "antatt" og "dokumentert" tatt av rovvilt gjelder som dokumenterte skader i erstatningsoppgjøret.

Fylkesmannen oppfordrer til å bruke elektronisk søknadsskjema ved søknad om erstatning for sau drept av fredet rovvilt. Det ligger på www.rovviltportalen.no under elektronisk søknadssenter. Her må søkeren registrere seg med enkle personopplysninger og vil få passord sendt på e-post. Elektronisk søknad sparer søkeren for tid og Fylkesmannen spares for arbeid med å registrere søknaden.

Det er usikkert om søknad om erstatning for sau drept av fredet rovvilt fortsatt kan gjøres på papirskjema. Nytt regelverk for beregning av erstatning skal sendes på høring med det første. Det kan bli obligatorisk med elektronisk søknad fra 2013. Skjema finnes på www.rovviltportalen.no og på Fylkesmannens nettsider.

Kommentarer til søknadsskjema

1. Personopplysninger. Alle personopplysninger må være korrekt utfylt. Oppgi gjerne navn på ektefelle/samboer da skadetilfeller som er undersøkt av Statens naturoppsyn kan være ført på den ene eller den andre. Viktig at sone for distriktstilskudd er korrekt utfylt da det er bestemmende for erstatningsbeløpet. Ta kontakt med

kommunens landbrukskontor hvis det er tvil om sone.

2. Brukerens opplysninger om tapstall.

Antall dyr sluppet på utmarksbeite eller ikke, må settes opp som et regnestykke slik at sum dyr sluppet er totalt dyretall. Dette dyretallet må samsvare med dyretall som brukes på søknad om produksjonstilskudd i august.

Det brukeren mener er tap til rovvilt skal fordeles på den rovviltarten brukeren selv mistenker er skadegjører. Når brukeren vet eller mener det sannsynligvis ikke er tap til rovvilt, skal det føres i rubrikken "Tap som ikke skyldes gaupe, osv..". Begynn med samla tap på nederste linje og fordel etter hva som er mest sannsynlig slik at summen blir korrekt. Det er viktig at alt tap føres inn (ikke dyr som dør inne i fjøset før beiteslipp). Trekk for normaltap kommer på siste side. Sauetall/tapstall i erstatningssøknader kan bli kontrollert av Fylkesmannen.

3. Brukerens opplysninger om kadaverfunn.

Her skal brukeren eller tilsynets funn føres inn, og det meste bør kunne dokumenteres, med f.eks dato, sauekontroll/helsekort, rovviltkontakt m.m. Vi oppfordrer generelt brukeren til å loggføre alle funn, også små ulldotter - som kan indikere døde dyr. Funn av kadaver der det er mistanke om rovviltskade (også gamle, og/eller rester av kadaver) skal varsles til SNOs rovviltkontakt. Unnlatelse fra å melde fra om kadaverfunn der det er mistanke om rovviltskader, kan gi grunnlag for trekk i erstatningen.

4. Brukerens opplysninger om driftsforhold.

For å kunne dokumentere det faktiske

tilsynet som er gjort i beiteområdet/for besetningen, kan en legge ved tilsynslogg som viser dato og varighet for tilsynet. En kan gjerne på eget ark gi utfyllende opplysninger med beskrivelse av hvordan tilsynet er organisert, både individuelt og gjennom beitelag.

Dersom en veterinær har tilrådd at enkelte snyltebehandlinger/vaksinasjoner ikke er nødvendig i den aktuelle besetningen, kan det være en fordel å skrive merknad om dette i søknadsskjemaet ved siden av avkryssing.

5. Brukerens opplysninger om forebyggende tiltak mot rovviltskader.

Eksempler på forebyggende tiltak kan være bruk av hund, utvida tilsyn, tidligere nedsanking, puljeslipp, fargekodeslips, radiobjeller/elektronisk overvåking, beredskapsbeite m.m. Det er viktig å notere ned og beskrive alle tiltak, både egne tiltak og tiltak med offentlig støtte som er iverksatt med tanke på å forebygge rovviltskader.

6. Fradrag for normaltap. Hvis søkeren ikke legger fram egne besetningsdata om tap, trekkes det automatisk fra for normaltap. Normaltap bygger på data fra organisert beitebruk. Satsene er 3 % for lam og 1,5 % for søyer på fjellbeite, og 4 % for lam og 2 % for søyer på skogsbeite. "Skogsbeite" er kommunene Lillehammer, Gjøvik, Østre og Vestre Toten, Nordre og Søndre Land, Etnedal, Gran, Lunner og Jevnaker. Resten av fylket er "fjellbeite".

Dersom en tidligere år har blitt tilkjent individuell sats for normaltap, trenger en ikke legge ved dokumentasjon for dette for seinere år, da Fylkesmannen automatisk

vil legge dette til grunn. Kryss likevel av for dette i søknadsskjemaet. Brukere som ønsker å få vurdert individuell sats for normaltap, må legge ved dokumentasjon på dette med besetningsdata (totalt slipp sau og lam og tap) for de siste 8 -10 år.

7. Individuell beregning av erstatning.

Fylkesmannen vil presisere at hver enkelt bruker har rett til å få sin søknad vurdert etter individuelle kriterier og ikke etter standardiserte satser. Det stilles da krav om diverse dokumentasjon som går klart fram av søknadsskjemaet.

Oppsummert

Vi anbefaler saueiere å føre logg fra alle tilsynsturer gjennom sommeren. Videre anbefales alle som søker erstatning for dyr tapte på grunn av fredet rovvilt å legge ved oversikt over når dyret ble registrert savnet, ørenummer og andre relevante opplysninger, som f.eks en tilsynslogg. Saueiere som er medlem av sauekontrollen bør legge ved utskrift fra denne.

Bestandsregulerende tiltak og ekstraordinære uttak gjennomført i 2012/2013

	Fellings- periode	Lisensf/kvotejakt		Skadefelling/ antall felt	Sted	Dato/merknad
		Kvotestr	Antall felt			
Jerv	10.09.12 –					
	15.02.13	6 dyr*)	2 dyr		Øyer	05.10.12
					Lesja	07.02.12 (bås)
				5 dyr	Ringebu	12.08.12
					Dovre	12.08.12
					Nord-Fron	07.08.12
					Skjåk	14.03.13 (DN/SNO)
					Sør-Fron (Langsua)	31.03.13 (DN/SNO)
Gaupe	01.02 -					
	31.03.13	9 dyr **)	9 dyr**)		Ringebu	01.02.13
					Nord-Fron	01.02.13
					Jevnaker	01.02.13
					Ringebu	02.02.13
					Sør-Fron	03.02.13
					Vågå	04.02.13
					Ringebu	21.02.13
					Ringebu**)	17.03.13
Bjørn	20.08 –					
	15.10.12	2 dyr		-		
				1 dyr	Lillehammer	19.04.12 (DN/SNO)
Ulv	01.10.12–					
	31.03.13	1 dyr	-	1 dyr	Lesja	17.06.12

*) DN fattet vedtak på bakgrunn av tilrådning fra rovviltnemnda

**) Vedtak om tilleggskvote på 1 dyr. Etter at dyret ble felt, ble vedtaket fattet ugyldig av MD.

Kvote for betingede skadefellingstillatelser 2013 – 2014

Rovviltnemnda i region 3/Oppland har i møte den 16. mai 2013 gjort vedtak om følgende kvote for betingede skadefellings-
tillatelser for perioden 1. juni 2013 – 15.
februar 2014:

Jerv: 4 dyr
Gaupe: 2 dyr
Bjørn: 2 dyr
Ulv: 4 dyr

Godtgjøringsordning for skadefellingsforsøk

Der forsøk på skadefelling utføres av kommunalt/interkommunalt oppnevnt fellingslag, kan kommunen utbetale godtgjøring til fellingslaget for medgått tid. Deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere.

Utbetalingen skjer på grunnlag av satser fastsatt av Miljøverndepartementet samt rapport fra fellingsleder om tidsbruk. Utbetalingsen må ikke overskride de rammer som fremgår av Fylkesmannens vedtak om felling. Fylkesmannen yter etter søknad tilskudd til kommunen til dekning av godtgjøring utbetalt etter vilkårene over.

Den enkelte kommune har ansvar for å føre utførlige timelister for mannskapet i fellingslaget for hvert fellingsforsøk. Timelistene skal inneholde dato, klokkeslett for start og slutt, antall timer, antall km kjørt, start- og stoppested. Administrasjonsutgifter knyttet til fellingsleder må spesifiseres. Kommunen sender timelistene til Fylkesmannen etter endt beitesesong.

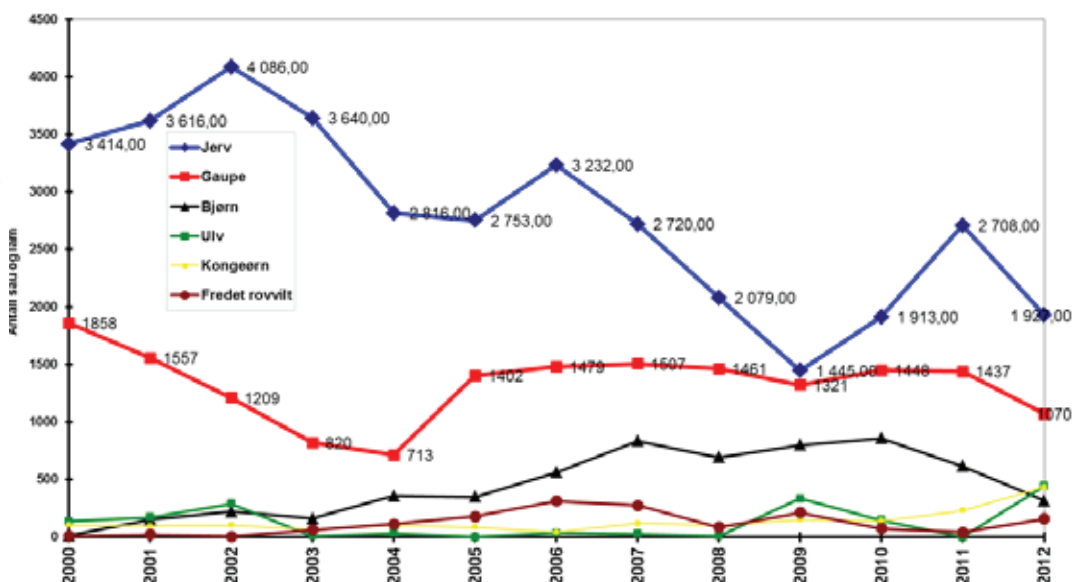
Det kan maksimalt utbetales kr. 1400,- pr. jeger pr. døgn, og for deltakere som har deltatt færre enn 8 timer pr. døgn kan kommunen beregne en godtgjøring pr time på ca 175 kr.

Noen viktige punkter:

- Ordningen gjelder kommunalt og interkommunalt fellingslag. Privatpersoner eller lag som ikke er tilknyttet kommune eller fylke faller ikke inn under ordningen.
- Ordningen kan ikke brukes til kompensasjon til kommunene for utgifter i forbindelse med administrasjon av skadefellingslagene, og godtgjøring for beredskapsvakt faller også utenfor ordningen.
- For jaktlaget vil dekning av direkte og dokumenterte kostnader være begrenset oppad til kr 15 000,- pr. fellingsforsøk (bompenger, telefonutgifter, kjøring m.m).
- Fylkesmannen skal fastsette en ramme for hver skadefellingstillatelse, og dersom det er behov for økning i rammen før tillatelsens utløp skal det foreligge ferdig utfylt skjema når det tas kontakt med Fylkesmannen.
- Fylkesmannen vil sette av en egen ramme for bruk av sporhund-ekvipasje.

Erstatningsstatistikk

Antall dyr erstattet som rovviltskade i Oppland fordelt på antatt skadegjører 2000-2012.

MIDLER TIL FOREBYGGENDE OG KONFLIKTDEMPENDE TILTAK I 2013

Rovviltneemnda i region 3/Oppland fikk tildelt en økonomisk ramme fra Direktoratet for Naturforvaltning på kr. 4 500 000 til forebyggende tiltak, kr. 350 000 til tjenestekjøp og kr. 450 000 til drift av nemnder og sekretariat. Til sammen kr. 5 300 000 som er kr. 450 000 mindre enn i 2012.

Fylkesmannen har mottatt nær 40 søknader om midler til FKT fra kommuner, lag, organisasjoner, forskningsinstitusjoner og enkeltpersoner. Av dette er 22 søknader sendt fra kommunene på vegne av kommunens beitelag. Det er totalt søkt om kr. 7,5 millioner kroner. I tillegg har rovviltneemnda satt av midler til akutte tiltak og fellingsforsøk.

Med bakgrunn i budsjett vedtatt i rovviltneemnda 14.mars 2013 og forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltsskader og konfliktdempende tiltak har Fylkesmannen fordelt midler til følgende tiltak.

Budsjett 2013

• Planlagt utvidet tilsyn i kombinasjon med bruk av kadaverhund	1 100 000
• Kortvarig intensivt tilsyn som utføres kveld, natt og morgen når det er oppdaget akutte rovvildyrskader og i kombinasjon med bruk av f.eks kadaverhund	600 000
• Tidlig nedsanking av sau	500 000
• Beredskapsareal	200 000
• Kadaverhundekurs	150 000
• Tiltak som avklarer tap, herunder elektronisk overvåking	500 000
• Forsknings- og utredningsoppgaver som bidrar til utvikling og iverksettelse av effektive forebyggende tiltak	350 000

• Utprøving av nye forebyggende tiltak mot rovviltsskader, samt evaluering av effekter av igangsatte tiltak	350 000
• Konfliktdempende tiltak	100 000
• Akutte tiltak	300 000
• Skadefelling	700 000
Sum	4 850 000

Det er satt av midler til akutte tiltak som kan være ekstraordinært tilsyn, flytting av beitedyr og tidlig nedsanking. Søknad kan sendes i løpet av beitesesongen, og et ev. akutt tiltak må være avklart med Fylkesmannen i forkant av iverksettelse.

Prosjekter

I løpet av de siste årene er flere prosjekter etablert og gjennomført. Det er "Radiobjelleprosjektet" i samarbeid med Oppland Sau og Geit, "Beitebruksprosjektet i Oppland" og "Effektivisering av skadefelling på freda rovvilt i Oppland". Både beitebruksprosjektet og radiobjelleprosjektet er avsluttet.

Radiobjelleprosjektet er videreført som "Oppland radiobjellelag" under Oppland Sau og Geit. Se www.nsg.no/oppland. For 2013 leier radiobjellelaget ut vel 2500 radiobjøller m.m. til om lag 200 produsenter fordelt over hele fylket.

Beitebruksprosjektet i Oppland har hatt stor aktivitet og er oppsummert med egen rapport. I 2012 ble det satt i gang et arbeid med evaluering og prioritering av FKT-tiltak i Oppland med blant annet en rapport fra Bioforsk Nord Tjøtta.

Se www.fylkesmannen.no/oppland

Rovviltnemnda i region 3/Oppland

(f.v.)

Jørand Ødegård Lunde (H)

Olaf Nils Diserud (Frp)

Ivar Odnès (Sp) – leder

Mariann Isumhaugen (Ap) –
nestleder

Signe Von Streng (Sv)

Om prosjektet “Effektivisering av skadefelling på freda rovvilt i Oppland”

Fylkesmennene i Hedmark og Oppland startet i 2012 et samarbeid med Scandinavian Working Dog Institute om trening og sertifisering av bandhunder for jakt og ettersøk av rovvilt. I år vil samarbeidet også omfatte løshunder for jakt på bjørn. Det er pr. mai 2013 to bandhundekvipasjer i Hedmark som deltar i treningsprogrammet og som har trent ett år, men flere vil komme til i løpet av forsommeren. I Oppland er det 3 ekvipasjer som også vil kunne bli brukt i Hedmark. Fylkesmannen oppfordrer de kommunale fellingslagene til å bruke disse ekvipasjene slik at de får erfaring fra fellingsforsøk. De vil få godtgjøring utenom den rammen som de kommunale skadefellingslagene får tildelt.

Hva kan forventes av ekvipasjene?

Ekvipasjene ble plukket ut i mai 2012 etter flere gjennomførte sportester i samarbeid med instruktører fra Scandinavian Working Dog Institute i Sverige (SWDI). Ekvipasjene trenes for å spore i rovdirets fotavtrykk. Kravene til spornøyaktighet er streng og skal være innenfor GPS sitt avvik. Hundene skal

ikke la seg avlede av kryssende spor eller duft av annet vilt, ikke påvirkes av menneskelig aktivitet, kunne ta et sporopptak i rovviltets retning og kunne følge sporet så langt det er nødvendig.

Ekvipasjene er kommet fram til steg 1 i treningsprogrammet og skal testes i mai 2013. Dette innebærer at ekvipasjene skal klare å ta opp ett spor fra avstand, gå i rovviltets retning og spore flere vinkler på ulikt underlag i 500 meter. Denne testen skal de klare 3 ganger av 3 forsøk. Ut fra treningsoppgjør vil antakelig to av ekvipasjene ligge godt i forkant av testen og vil være til god hjelp for skadefellingslaga i reelle skadefellingsforsøk allerede i år. Det er likevel viktig å påpeke at det er mange usikkerhetsmomenter ved bruk av sporhunder på det stadiet ekvipasjene er pr. mai 2013 og at det ikke er mulig å kunne garantere vellykket sporing. Men med bakgrunn i den treningen de har gjennomført vurderes sannsynligheten for å lykkes med disse hundene som betydelig større enn med en annen hund.

Hundene er ikke ment å slippes løs. Det er derfor viktig at skadefellingslaga har med

Ylva Österström bor på Gran og har Fox Terrieren Foxi. Ekvipasjen har i hovedsak trent på bjørnespor, men de er også villige til å prøve både jerv og gaupe. Ylva kan treffes på tlf: 48 03 71 78

Raymond Ødegård bor i Øye i Vang i Valdres og har Hälleförshunden Mira. I tillegg til bjørn, kan hunden også være aktuell for sporing på jerv og gaupe. Raymond kan treffes på tlf: 97 52 55 14

Terje Dalbakk bor på Fåberg litt nord for Lillehammer. Han har Wachtelhunden Arak. Ekvipasjen er klar for å prøve sporing både på jerv, ulv og gaupe i tillegg til bjørn. Terje kan treffes på tlf: 91 65 53 01

loshunder for å slippe løs, når rovviltet er sporet. Ekvipasjene vil under oppdrag underlegges skadefellingsleder på lik linje med resten av skadefellingslaget.

Beitelag oppfordres også om å benytte ekvipasjene utenom innvilget skadefelling hvis det oppdages bjørn, jerv og gaupe. Enten ved funn av kadaver eller spor etter rovviltet. Dette for å gi ekvipasjene mest mulig trening på reelle spor, men også fordi det vil gi mye kunnskap om rovviltets bevegelser og kan være et hjelpemiddel hvis skadefelling innvilges senere. Det vil være muligheter for at andre hunder i jaktlaget kan spore bak ekvipasjene. Dette kan gi god læring for både hund og jeger.

I samarbeid med kadaverhundekvipasjene og hunder som er testet på wire- og permo-bjørn, er det satt opp en beredskap for beitesesongen hvor det er tatt hensyn til ekvipasjenes ferie og fritid. Hundeførerne er alle godkjente storviltjegere med bjørnelisens.

Ekvipasjer i Hedmark og Oppland:

Oppland:

Terje Dalbak, Lillehammer, tlf. 916 55 301

Raymond Ødegård, Vang i Valdres, tlf. 975 25 514

Ylva Österström, Gran, tlf. 480 37 178

Hedmark:

Rina Haug, Rendalen, tlf. 958 29 139

Gunnar Helge Arnekleiv, Løten, tlf. 480 73 566

VIKTIGE NETTSIDER

Fylkesmannen i Oppland/Rovviltnemnda:
www.fylkesmannen.no/oppland

Direktoratet for naturforvaltning:
www.rovviltportalen.no

Rovdata:
www.rovdata.no

Norsk institutt for naturforskning:
www.nina.no

Mattilsynet:
www.mattilsynet.no

Rovbasens innsynsløsning:
www.rovbase.no

Rovbase – innsynsløsning og visning av kadaver

Viktige opplysninger om bestandsregistreringer av rovvilt som spormeldinger, DNA-innsamling og kart finner en i rovbasen. Dyreeier kan holde seg løpende oppdatert på skadesituasjoner i eget område eller andre steder. Innsynsløsningen viser kun skader der det er mistanke om rovvilt, mens skader som får konklusjonen "ukjent" eller for eksempel dokumentert hund eller rev av SNO ikke går fram av denne. Dyreeier kan kontakte Fylkesmannen dersom han/hun mener at det mangler kadaver i rovbasen. Ved slike henvendelser er det viktig å oppgi i hvilke kommuner beiteområdet befinner seg, spesielt dersom beiteområdet strekker seg over flere kommuner, slik at dette blir lagt inn i Fylkesmannens søk.

Rovdata

Rovdata er en selvstendig enhet ved Norsk institutt for naturforskning (NINA) i Trondheim, etablert høsten 2010. Rovdata leverer bestandstall for gaupe, jerv, bjørn, ulv og

kongeørn i Norge til forvaltning, media og publikum.

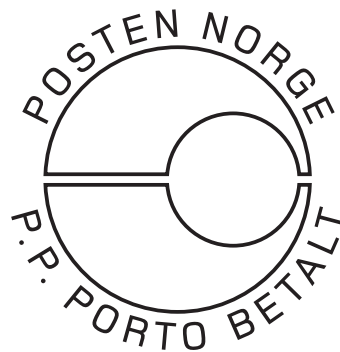
Rovdata skal blant annet styrke lokal deltakelse i kartleggingen og overvåkingen av artene, og de har, i samarbeid med Artsdatabanken, laget en publikumsløsning for innmelding av observasjoner av de store rovdyrene på nett. Målet er å øke kunnskapen om rovdyrene og hvor de lever i Norge.

De har i tillegg et teknisk og faglig samarbeid om ulike deler av overvåkingen med andre forskningsinstitusjoner, som Høgskolen i Hedmark, Bioforsk Svanhovd og Uppsala Universitet.

DENNE FOLDEREN

Folderen er gitt ut av Fylkesmannen i Oppland og Statens naturoppsyn og inneholder aktuell informasjon om rovvilt og forvaltning i fylket.

Folderen sendes til saueiere og tamreinlag i Oppland, kommunene i Oppland, rovviltkontakter i Oppland, Oppland Sau og Geit, Oppland Bondelag, Oppland Bonde- og småbrukerlag, Naturvernforbundet i Oppland, NJFF-Oppland, fjellstyrene i Oppland, Rovviltnemnda i Oppland og Mattilsynet

B

RETUR:

Fylkesmannen
i Oppland
Postboks 987
2626 Lillehammer

Rovviltnemnda i region 3/Oppland

Ivar Odnes (Sp), leder: 95 04 70 24
Mariann Isumhaugen (Ap), nestleder: 45 60 75 35
Signe Von Streng (Sv): 99 43 57 23
Olaf Nils Diserud (Frp): 92 68 13 55
Jørund Ødegård Lunde (H): 95 93 56 78

Fylkesmannen i Oppland:

Sentralbord: 61 26 60 00
Vakttелефон for rovvilt: 97 73 72 23
Miljøvernavdelingen:
Vebjørn Knarrum, avdelingsdirektør:
61 26 60 50

Steinar Fossum, underdirektør: 61 26 60 69
Stein Egil Granli: 61 26 60 77
Ulf Ullring: 61 26 62 42
Harald Klæbo: 61 26 60 56
Victoria Marie Kristiansen: 61 26 60 65

Landbruksavdelingen:

Anders Prestgarden, avdelingsdirektør: 61 26 61 60
Lars Bjørke, underdirektør: 61 26 61 64
Sidsel Røhnebæk: 61 26 61 54

Statens Naturoppsyn:

STATENS
NATUR
OPPSYN

Sentralbord: 73 58 09 26
Jotunheimen, Lom, regional rovvilt-
ansvarlig Esben Bø: 95 72 27 33
Gausdal, regionmedarbeider rovvilt
Ole Knut Steinset: 46 44 86 57

Mattilsynet

Mattilsynet

Felles sentralbord: 22 40 00 00

Foto: Helge Stikbakke